

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**Факультет музичного мистецтва
Кафедра естрадного та народного співу**

**СЦЕНІЧНИЙ ПРАКТИКУМ
ЕСТРАДНО-ПІСЕННОГО ВИКОНАВСТВА**

Програма та навчально-методичні матеріали
для здобувачів 1 та 2 курсів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 025 Музичне мистецтво
ОП «Естрадний спів»

Харків, 2025

УДК 792.73:784].091(073)

C92

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 9 від 17.02.2025 р.)

Рекомендовано методичною радою факультету музичного мистецтва
(протокол № 4 від 18 листопада 2024 р.)
та кафедрою естрадного та народного співу
(протокол № 8 від 08 листопада 2024 р.)

Рецензенти:

Коновалова І. Ю., доктор мистецтвознавства, доцент, зав. кафедри теорії та історії музики Харківської державної академії культури

Манько С. Б., кандидат мистецтвознавства, доцент, зав. кафедри естрадного та народного співу Харківської державної академії культури

Укладач:

Т. М. Теслер, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри естрадного та народного співу

C92 Сценічний практикум естрадно-пісенного виконавства : програма та навч.-метод. матеріали до курсу для здобувачів 1 та 2 курсів другого (магістер.) рівня вищої освіти, спец. 025 «Музичне мистецтво», ОП «Естрадний спів» / М-во культури та стратег. комунікацій України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т музичного мистецтва, Каф. естрадного та народного співу ; уклад. Т. М. Теслер. Харків : ХДАК, 2025. 22 с.

Зміст курсу має допомогти здобувачу другого (магістерського) рівня вищої освіти набутти знання та практичні навички, які спрямовані на розширення уявлень про предмет сценічного практикуму естрадно-пісенного мистецтва, застосування його в професійній діяльності та підготовці до майбутньої самостійної творчо-виконавської та вокально-педагогічної роботи, а також співвідношення предмету з іншими дисциплінами та практикумами циклу фахових дисциплін спеціальності «Музичного мистецтва», ОП «Естрадний спів».

УДК 792.73:784].091(073)

© Харківська державна академія культури, 2025 р.

© Теслер Т. М. 2025 р.

**I. Програма навчальної дисципліни
«Сценічний практикум естрадно-пісенного виконавства»**

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 1-й сем - 4 кредити, 2-й сем – 3, 3-й сем – 2. Всього 9.	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов’язкова (професійна)	
Тем –21.	Спеціальність – 025 Музичне мистецтво ОП Естрадний спів	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин для денної форми навчання – 1, 2 курсу 270 год.		1-й, 2-й	1-й, 2-й, 3-й
		Семестр	
	1, 2-й, 3-й	1, 2-й, 3й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2, самостійної роботи студента - 4	Другий рівень вищої освіти (магістр)	Практичні заняття	
		1-й сем-40 год., 2-й сем-30 год. 3-й сем. – 20 год. Всього 90 год.	1-й, 2-й сем, 3-й сем – по 10 год. Всього 30 год.
		Самостійна робота	
		I курс – 140 год.: 1-й сем-80 год., 2-й сем-60 год. II курс (3-й сем) - 40 год Всього 180 год.	1-й сем-110 год. 2-й сем-80 год. 1 курс 190 2 курс (3-й сем) – 50 год. Всього 240 год.
		Вид контролю	
2-й сем. – екзамен 3-й сем. - залік	2-й сем. – екзамен 3-й сем. – залік		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 90 / 180; для заочної форми навчання – 30 / 240.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Сценічний практикум естрадно-пісенного виконавства» є обов'язковим освітнім компонентом професійної та індивідуальної практичної підготовки для здобувачів курсу, оскільки цей предмет є основою професійної підготовки висококваліфікованих фахівців за ОП «Естрадний спів». Дисципліна спрямована на розширення уявлення здобувачів освіти про предмет сценічного практикуму естрадно-пісенного мистецтва, його співвідношення з іншими фаховими дисциплінами спеціальності 025 Музичне мистецтво, освітньої програми «Естрадний спів»;

Кількість кредитів – 1 сем. – 4; 2 сем. – 3; 3 сем – 2. Дисципліна передбачає в якості форми організації освітнього процесу групові практичні заняття.

Метою курсу є виховання професійних фахівців, підготовка висококваліфікованих естрадних артистів, які володіють мистецтвом вокалу, акторською та хореографічною майстерністю, що необхідно для самостійної професійної діяльності солістів-вокалістів та артистів естрадно-вокальних колективів з певним переліком необхідних компетентностей.

Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна відповідно до освітньо-професійної програми:

III. Компетентності та результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми навчальна дисципліна формує наступні компетентності та результати навчання:

а) компетентності:

Загальні компетентності	ЗК1 Здатність спілкування іноземною мовою. ЗК 2 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК3 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 5 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 8 Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК 9 Здатність працювати автономно.
Фахові компетентності	СК 1 Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції. СК 3 Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по інтерпретації музики. СК 4 Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, педагогічній діяльності. СК 5 Здатність збирати та аналізувати, синтезувати

	художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації. СК 8 Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.
--	---

б) результати навчання:

	<p>РН 1 Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.</p> <p>РН 2 Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.</p> <p>РН 3 Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.</p> <p>РН 4 Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.</p> <p>РН 5 Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.</p> <p>РН 6 Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.</p>
--	---

Основний засіб діагностики успішності навчання — екзамен.

Оцінювання знань здійснюється за 100 бальною рейтинговою шкалою. Основним критерієм успішності вивчення здобувачем освіти навчальної дисципліни є отримання ним не менш як 60 балів зі 100 за сукупністю усіх видів робіт: складання заліку, участь у лекційних заняттях, відповіді на семінарах, виконання завдань для самостійної роботи.

Критерії оцінювання результатів навчання:

1. Високий рівень знання матеріалу курсу (90–100 балів, А, відмінно):
 - вільне володіння понятійним апаратом,
 - вільна орієнтація в матеріалі курсу і здатність відповісти на різні питання;
 - високий рівень виконання програмних завдань.
2. Достатньо високий рівень знання матеріалу курсу (74–89 балів, С, В, добре):
 - добре володіння основними термінами і поняттями,
 - досить вільна орієнтація в матеріалі курсу і здатність відповісти на основні питання;
 - добрий рівень виконання програмних завдань.

3. Посередній рівень знання матеріалу курсу (60–73 балів, D, E, задовільно):

- посередній рівень володіння основними термінами і поняттями,
- недостатньо вільна орієнтація в матеріалі курсу і здатність відповісти на окремі питання;
- посередній рівень виконання програмних завдань.

4. Незадовільний рівень з можливістю повторного складання (35–59 балів, FX, незадовільно):

- незнання окремих термінів та понять,
- незнання основного матеріалу курсу і неспроможність відповісти на більшість питань;
- незадовільний рівень виконання окремих програмних завдань.

5. Незадовільний рівень з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (0–34 бали, F, незадовільно):

- незнання основних термінів та понять,
- незнання матеріалу курсу і неспроможність відповісти на питання;
- нездатність до виконання більшості програмних завдань.

IV. Зміст і структура дисципліни

Структура навчальної дисципліни складається з 3-х розділів, які охоплюють 21 тему, пов'язаних між собою змістовими складовими:

Розділ 1. Теоретичне та практичне знайомство з найпопулярнішими стилями естрадної музики в поєднанні вокальної, танцювальної та акторської складових.

Розділ 2. Поєднання вокального виконання з пластичним для відео кліпу: міміка, жести, рухи

Розділ 3. Режисура, візуалізація та постановка вокального номеру

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі виступу на екзамені у 2 семестрі та заліку у 3 семестрі (під час онлайн навчання – демонстрація відео).

V. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма			Заочна форма		
	усьог о	у тому числі		усьог о	у тому числі	
		пр	с.р.		пр	с.р.
Розділ 1.						
Розділ 1. Теоретичне та практичне знайомство з найпопулярнішими	10	3	7	10	1	9

стилями естрадної музики в поєднанні вокальної, танцювальної та акторської складових. (1 семестр) Тема 1. Поп-вокал							
Тема 2. Рок-вокал	10	3	7-	10	1	9	
Тема 3. Соул і R&B	10	3	-7 -	10	1	9	
Тема 4. Джазовий вокал	10	3	-7 -	10	1	9	
Тема 5. Госпел і духовний вокал	10	3	7	10	1	9	
Тема 6. Кантрі і фолк-вокал	10	3	7	10	1	9	
Тема 7. Реп і хіп-хоп вокал	10	3	7	10	1	9	
Тема 8. Електронна музика і EDM-вокал	10	3	7	10	1	9	
Тема 9. Латиноамериканська музика	10	4	6	10	1	9	
Тема 10. Ретро і вінтажний вокал	10	4	6	10	1	9	
Тема 11. Альтернативний і інді-вокал	10	4	6	10		10	
Тема 12. Вокал у мюзиклах	10	4	6	10		10	
Разом	120	40	80	120	10	110	
Розділ 2.							
Розділ 2. Поєднання вокального виконання з пластичним для відео кліпу (міміка, жести, рухи)	30	10	20	23	3	20	

(2 семестр) Тема 13. Підготовка до зйомок музичного відеокліпу							
Тема 14. Постановка хореографії для відеокліпів	30	10	20	33	3	30	
Тема 15. Акторська майстерність у відео кліпах	30	10	20	34	4	30	
Всього	90	30	60	90	10	80	
Розділ 3.							
Розділ 3. Режисура, візуалізація та постанова вокального номеру (3 семестр) Тема 16. Режисура власних музичних відео	9	3	6	9	1	8	
Тема 17. Візуальна стилістика та імідж у кліпах	9	3	6	9	1	8	
Тема 18. Робота перед камерою: Психологія та техніка	9	3	6	9	1	8	
Тема 19. Рух на сцені та у відеокліпах	9	3	6	10	2	8	
Тема 20. Синхронізація рухів і вокалу під час зйомок	11	3	8	11	2	9	
Тема 21. Постановка сценічного шоу та відеокліпу як єдиного проекту	13	5	8	12	3	9	
Разом	60	20	40	60	10	50	
Усього годин	270	90	180-	270	30	240	

VI. Зміст курсу

Розділ 1. Теоретичне та практичне знайомство з найпопулярнішими стилями естрадної музики в поєднанні вокальної, танцювальної та акторської складових

1. Поп-вокал

Поняття поп вокалу. Особливості виконання в поп-стилі. Техніка змішаного голосу та його застосування. Адаптація пісень під індивідуальні вокальні можливості.

2. Рок-вокал

Використання грудного резонатора та розширення діапазону. Техніка «гроулінгу» та «скрімінгу». Сценічна поведінка та імідж рок-виконавця.

3. Соул і R&B

Мелізми та вокальні прикраси в соул-виконанні. Робота з динамікою та інтонацією. Вплив блюзових і джазових традицій на сучасне R&B.

4. Джазовий вокал

Техніка свінгу та імпровізації. Використання «скет-вокалу». Робота з джазовими стандартами та інтерпретація.

5. Госпел і духовний вокал

Специфіка виконання релігійних пісень у стилі госпел. Колективний вокал та гармонії. Передача емоційної глибини через спів.

6. Кантрі і фолк-вокал

Вокальна техніка кантрі та її особливості. Розповідний стиль виконання та передача історії через спів. Робота з традиційним репертуаром.

7. Реп і хіп-хоп вокал

Техніка ритмічного читання та флоу. Використання вокальних ефектів у хіп-хопі. Робота з текстами та акцентами.

8. Електронна музика і EDM-вокал

Вокальні ефекти та обробка голосу. Спів під електронні біти та синтезовані мелодії. Вокальна імпровізація в стилях хаус, транс, дабстеп.

9. Латиноамериканська музика

Техніка виконання сальси, самби, босанови. Робота з ритмами та характерними вокальними фразами. Інтерпретація традиційних латиноамериканських пісень.

10. Ретро і вінтажний вокал

Стилістичні особливості виконання ретро-музики (джаз, свінг, шансон). Робота з репертуаром різних епох. Вокальний і сценічний образ у стилі ретро.

11. Альтернативний і інді-вокал

Техніки експериментального вокалу. Інтерпретація сучасних альтернативних пісень. Вокальна індивідуальність у нестандартних жанрах.

12. Вокал у мюзиклах

Виконання вокальних партій у стилі мюзиклу. Інтеграція співу та акторської гри. Робота з ансамблем та хореографією.

Розділ 2. Поєднання вокального виконання з пластичним для відео кліпу: міміка, жести, рухи

13. Підготовка до зйомок музичного відеокліпу

Розробка концепції та сценарію для відеокліпу. Співпраця з режисером, операторами та продюсерами. Вибір локацій та сценічного образу.

14. Постановка хореографії для відео кліпів

Робота з хореографом: створення унікальних рухів. Взаємодія з танцювальним колективом та партнером. Вибір хореографічного стилю відповідно до музичного жанру.

5. Акторська майстерність у відео кліпах

Передача емоцій та історії через акторську гру. Робота з мімікою та жестами для камери. Інтеграція вокалу та акторської гри у кліпі.

Розділ 3. Режисура, візуалізація та постановка вокального номеру

16. Режисура власних музичних відео

Основи режисури та візуального мистецтва. Планування кадрів та композиції сцени. Контроль над усіма аспектами створення відео.

17. Візуальна стилістика та імідж у кліпах

Вибір костюмів, макіяжу та зачісок для зйомок. Створення унікального образу, що відповідає стилю пісні Використання кольорів та світла для підсилення емоційного впливу.

18. Робота перед камерою: Психологія та техніка

Як відчувати себе впевнено перед камерою. Техніка зйомок крупним планом і загальним планом. Поради щодо взаємодії з камерою та кінематографічного руху.

19. Рух на сцені та у відеокліпах

Важливість координації рухів та співу. Використання різних рівнів і площин для динаміки. Плавність рухів та їх відповідність музичному ритму.

20. Синхронізація рухів і вокалу під час зйомок

Як залишатися в ритмі під час виконання хореографії. Синхронізація губ із музичним треком під час зйомок. Зйомки в реальному часі та використання дубляжу.

21. Постановка сценічного шоу та відеокліпу як єдиного проекту

Інтеграція сценічного виступу з відеокліпом. Використання відеоінсталяцій на концертах. Як створити цілісне шоу, де відео та живий виступ взаємодіють.

VII. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

РОЗДІЛ 1. Теоретичне та практичне знайомство з найпопулярнішими стилями естрадної музики в поєднанні вокальної, танцювальної та акторської складових

Тема 1. Поп-вокал:

Самостійна робота: вокальний стиль поп-музики – 10 год.

Мета: розвиток вокальної техніки.

Завдання:

1. Освоїти основні прийоми і техніки, характерні для поп-музики, такі як легато, контроль дихання, чітка артикуляція, а також вміння передати емоційність через голос.
2. Вивчити та проаналізувати популярні пісні, звертаючи увагу на вокальні особливості виконання, стилістичні елементи та характерні риси жанру.
3. Практикувати сценічну роботу, звертаючи увагу на вокальні і сценічні аспекти, щоб вдосконалити виступ на сцені та взаємодію з публікою.

Література: 1, 2, 16

Тема 2. Рок-вокал:

Самостійна робота: вокальний стиль рок-музики – 10 год.

Мета: опанування специфічних технік.

Завдання:

1. Вивчити такі вокальні техніки, як гравлінг, скримінг, використання хрипоти і інших прийомів, характерних для рок-музики.
2. Вивчення стилю: Аналізувати відомі рок-композиції, щоб зрозуміти, як вокал вписується в загальну естетику і енергію рок-музики, зокрема, як взаємодіє з інструментальним супроводом.
3. Робота з емоціями і енергетикою: Розвивати вміння передавати сильні емоції через вокал і підтримувати високу енергію під час виконання.

Література: 1, 2, 16, 20.

Тема 3. Соул і R&B

Самостійна робота: вокальний стиль соул і R&B – 10 год.

Мета: розвиток вокальних технік.

Завдання:

1. Опанувати прийоми, характерні для соул і R&B, такі як мелізматика, вокальні рифи та runs, контроль над динамікою і емоційністю виконання.
2. Аналіз репертуару: Вивчити ключові пісні жанру, звертаючи увагу на вокальні стилі та технічні особливості, а також розуміння, як передати глибокі емоції через голос.
3. Імпровізація і творчий підхід: Розвивати навички вокальної імпровізації, що є важливим аспектом у виконанні соул і R&B, вміння адаптувати і перетворювати мелодію в процесі виконання.
4. Сценічна робота: Практикувати взаємодію з аудиторією, навчитися передавати емоції через рухи тіла і міміку, підсилюючи вокальне виконання.

Література: 1, 2, 16.

Тема 4. Джазовий вокал

Самостійна робота: стилістика джазового вокалу – 10 год.

Мета: оволодіння технікою джазового вокалу.

Завдання:

1. Вивчити основні елементи джазового співу, включаючи свінг, скет-спів, ігру з ритмом та інтонацією, а також використання різних тембрів голосу.
2. Імпровізація: Розвинути навички вокальної імпровізації, яка є основою джазового виконання. Вивчити різні підходи до імпровізації, включаючи роботу з гармонією та мелодією.
3. Аналіз джазових стандартів: Вивчити та проаналізувати відомі джазові стандарти, звертаючи увагу на інтерпретацію та варіативність виконання різними виконавцями.
4. Стилiстична виразність: Опанувати техніки, які допомагають передати різноманітні емоції через голос, а також навчитися використовувати паузи, динаміку і акценти для створення унікального виконання.

Література: 1, 2, 16.

Тема 5. Кантрі і фолк-вокал

Самостійна робота: стилістика кантрі і фолк-музики – 10 год.

Мета: Оволодіння стилем і технікою.

Завдання:

1. Вивчити характерні вокальні прийоми, такі як чітка дикція, природний тембр, історичні та культурні впливи на кантрі і фолк-музику. Особлива увага надається роботі з текстом, так як ці жанри часто зосереджені на розповіді історій через пісню.
2. Аналіз репертуару: Ознайомитися з класичними та сучасними піснями кантрі і фолк-жанру, аналізуючи вокальні техніки, стилістичні особливості та теми, які часто зустрічаються в цих жанрах.

3. Розвиток емоційної виразності: Навчитися передавати щирість і емоційність, властиві кантрі і фолк-вокалу, за допомогою інтонації, динаміки та акцентування на ключових моментах у тексті.
4. Практика сценічного виконання: Розвивати навички виступу перед публікою, враховуючи важливість взаємодії з аудиторією і створення атмосфери затишку та близькості, що є характерними для цих жанрів.
Література: 1, 2, 16.

Тема 6. Реп і хіп-хоп вокал

Самостійна робота: стилістичні особливості реп і хіп-хоп вокалу – 10 год.

Мета: розвиток ритмічних навичок.

Завдання:

1. Опанувати ритмічні прийоми, які є основою репу і хіп-хопу, такі як чіткість ритму, робота з різними темпами, синкопація, і вміння римувати тексти під біт.
2. Аналіз текстів: Вивчити та проаналізувати лірику відомих виконавців репу і хіп-хопу, звертаючи увагу на зміст, структуру, римування, метафори і соціальні теми, які часто піднімаються в цих жанрах.
3. Розвиток особистого стилю: Експериментувати з різними стилями виконання, вивчаючи, як голос, інтонація і тембр можуть підкреслювати індивідуальність виконавця в рамках репу і хіп-хопу.
4. Сценічна присутність: Практикуватися у створенні енергійного виступу, який включає роботу з публікою, впевненість у подачі тексту, а також фізичну виразність, що підкреслює ритміку і силу слів.
Література: 1, 2, 16.

Тема 7. Латиноамериканська музика

Самостійна робота: стилістичні складові латиноамериканської музики – 10 год.

Мета: опанування стилістики.

Завдання:

1. Вивчити основні жанри латиноамериканської музики (сальса, самба, танго, босанова тощо) та освоїти характерні для них вокальні прийоми, такі як чітка артикуляція, акцентування ритму та особлива інтонація.
2. Ритмічна чутливість: Розвивати навички роботи з характерними ритмами латиноамериканської музики, такими як синкопа, поліритмія, які є основою для цього жанру.
3. Аналіз репертуару: Ознайомитися з відомими латиноамериканськими композиціями, аналізуючи їхні вокальні та музичні особливості, а також культурний контекст, у якому вони були створені.
4. Практика сценічного виконання: Працювати над створенням емоційно насичених виступів, які передають енергію та емоційність латиноамериканської музики, а також практикувати роботу з аудиторією через танець і рух.
Література: 1, 2, 16.

Тема 8. Ретро і вінтажний вокал

Самостійна робота: стилістичні складові ретро-музики – 10 год.

Мета: вивчення вокальної техніки минулих епох.

Завдання:

1. Опанувати вокальні прийоми, характерні для різних музичних стилів минулого (джаз 20-х років, свінг 40-х, соул 60-х тощо), звертаючи увагу на тембри, стилі і підходи до виконання.
2. Аналіз виконавців і репертуару: Вивчити творчість відомих ретро-артистів і музичних груп, аналізуючи їхню техніку, сценічну манеру і стиль виконання.
3. Реконструкція вінтажного звучання: Розвивати вміння передавати автентичний звук та атмосферу минулих епох, працюючи з відповідними вокальними техніками та інтонаціями.
4. Сценічний образ і стиль: Працювати над створенням ретро-образу, що включає вокальні, візуальні та сценічні елементи, для того щоб відтворити дух минулих епох під час виступу.

Література: 1, 2, 10, 16.

Тема 9. Вокал у мюзиклах

Самостійна робота: стилістичні складові мюзиклу – 10 год.

Мета: опанування вокальних технік для мюзиклів, допомога підготуватися до вокального та акторського виконання в мюзиклах, розвинути техніку та впевненість на сцені.

Завдання:

1. Вивчити специфічні вокальні техніки, характерні для мюзиклів, такі як проектування голосу, контроль дихання, чітка дикція, емоційна виразність та вміння швидко змінювати вокальні стилі залежно від ролі та жанру пісні.
2. Аналіз вокальних партій: Ознайомитися з основними вокальними партіями з відомих мюзиклів, таких як *"Les Misérables," "Phantom of the Opera," "Hamilton,"* та інші. Аналізувати, як вокал поєднується з драматичною дією, підкреслюючи характер персонажа та розвиваючи сюжет.
3. Розвиток акторської майстерності через вокал: Працювати над поєднанням вокалу з акторською грою, вивчаючи, як передавати емоції, характери та розвиток персонажа через голос, міміку та жести.
4. Практика виконання сценічних номерів: Підготувати та відпрацювати сценічні номери з мюзиклів, приділяючи увагу вокальному виконанню в поєднанні з хореографією та сценічною взаємодією з іншими акторами.
5. Інтерпретація та персоналізація ролей: Розвивати навички інтерпретації вокальних номерів, працюючи над тим, як внести свою індивідуальність і стиль у виконання відомих ролей, щоб зробити їх унікальними.

Література: 1, 2, 3, 6, 10, 12, 15 -19.

Розділ 2. Поєднання вокального виконання з пластичним для відео кліпу міміка, жести, рухи

Тема 10. Підготовка до зйомок музичного відеокліпу

Самостійна робота: музичний кліп як кінцевий результат роботи вокаліста – 10 год.

Мета: ознайомлення з процесом підготовки до зйомок музичного відеокліпу, зокрема з аспектами постановки хореографії. Ви вивчите основні етапи створення відеокліпу, звертаючи увагу на важливість хореографічного планування та його вплив на кінцевий результат.

Завдання:

1. Огляд значення хореографії в музичних відео кліпах
2. Вибір концепції відеокліпу.
3. Важливість підготовки до зйомок: розбір танцювальних номерів, робота над виразністю рухів.
4. Створення хореографії на основі музичного матеріалу та концепції кліпу.
5. Вплив музики на вибір стилю танцю.
6. Робота з освітленням, костюмами та реквізитом для посилення хореографії.
7. Співпраця з оператором для досягнення найкращого результату.

Література: 3-8, 12.

Тема 11. Акторська майстерність у відео кліпах

Самостійна робота: акторська гра як доповнювання до музики та тексту пісні, створюючи цілісний та захоплюючий наратив – 10 год.

Мета: вивчення ролі акторської майстерності у музичних відеокліпах. Робота спрямована на розвиток розуміння того, як емоційна виразність, невербальна комунікація та акторська техніка можуть вплинути на сприйняття музичного відео глядачем.

Завдання:

1. Огляд значення акторської майстерності у музичних відеокліпах.
2. Визначення основних елементів акторської гри: емоційна виразність, міміка, жести.
3. Взаємодія акторської гри з музикою, текстом пісні та візуальним рядом.
4. Робота над образом: вивчення персонажа, який буде відображений у відео.
5. Співпраця з режисером та хореографом для гармонійного поєднання гри та хореографії.
6. Важливість репетицій та їх вплив на кінцевий результат.
7. Робота з камерою: вибір ракурсів, підкреслення емоцій через крупні плани.
8. Вплив освітлення та костюмів на акторську виразність.

9. Оцінка ролі акторської майстерності у створенні цілісного та емоційно насиченого відеокліпу.
10. Висновки щодо впливу акторської гри на загальне сприйняття музичного відео.
Література: 3-8, 12, 15.

Тема 12. Режисура власних музичних відео. Візуальна стилістика та імідж у кліпах

Самостійна робота: створенні цілісного іміджу артиста через візуальні рішення – 10 год.

Мета: вивчення процесу режисури музичних відеокліпів з акцентом на розробку візуальної стилістики та формування іміджу артиста.

Завдання:

1. Роль візуальної стилістики та іміджу у сучасній музичній індустрії.
2. Процес планування та підготовки: розробка концепції, написання сценарію, створення розкадровок.
3. Вплив монтажу на динаміку та ритм відеокліпу.
4. Вибір костюмів, макіяжу та зачіски для підсилення іміджу.
5. Створення власного концепту для музичного відео.
6. Підготовка сценарію з урахуванням візуальної стилістики та іміджу.

Література: 3-8, 12, 15, 18, 30.

Тема 13. Робота перед камерою: Психологія та техніка. Рух на сцені та у відеокліпах

Самостійна робота: розвиток навичок самоконтролю, виразності та природності у виконанні, а також на розуміння того, як ефективно використовувати рухи для підсилення емоційного впливу на глядача – 10 год.

Мета: вивчення психологічних та технічних аспектів роботи перед камерою, а також дослідження принципів руху на сцені та в музичних відеокліпах.

Завдання:

1. Управління стресом та тривожністю під час зйомок.
2. Використання візуалізації та ментальних репетицій для покращення виконання.
3. Робота з поглядом: як встановити контакт із камерою та глядачем.
4. Техніки передачі емоцій через камеру.
5. Поєднання акторської гри та руху для створення цілісного образу.
6. Аналіз власних виступів або зйомок для оцінки та вдосконалення техніки.
7. Оцінка значення психологічної підготовки та техніки у роботі перед камерою.

Література: 3-8, 12, 15, 18

**Схема нарахування балів, які отримують магістри вищої освіти
(залік, 3 семестр):**

Поточна успішність						залік	сума
Т 16	Т 17	Т 18	Т 19	Т 20	Т 21		
10	12	12	12	12	12	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

XI. Методичне забезпечення

НМК дисципліни в гул-класі, презентації аудіо та відео матеріалів, нормативні документи, інтернет-ресурси.

XII. Список рекомендованої літератури

Обов'язкова література

1. Антонюк Валентина. Вокальна педагогіка (сольний спів) : підручник. Київ : ЗАТ "Віпол", 2007. 174 с.
2. Бокоч В. А. до проблеми методики навчання естрадного вокалу / В. А. Бокоч, Л. І. Кузьменко-Присяжна, Л. В. Остапенко // Молодий вчений. № 8(48), 2017. С. 31–34.
3. Вакуленко О. М. «Світ танцю» Філіпа Річардсона. Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство. 2016. Вип. 34. С. 54-60.
4. Ван Чень. Методика формування виконавського артистизму студентів магістратури в процесі вокально-фахової підготовки: автореф. дис. на

- здобуття наук. ступеня к. пед. наук : 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2017. 244 с.
5. Верещака А.О. Формування іміджу естрадного виконавця // Культура України : зб. наук. праць. Харків: ХДАК, 2014. Вип. 46. С. 283-289.
 6. Вовкун В. В. Мистецтво режисури масових видовищ: підручник. Київ : НаккіМ, 2015. 356 с.
 7. Гмиріна С. В. Постановка концертного номера як засіб фахової підготовки студента-вокаліста // Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі. 2017. № 2. С. 136-140. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/maed_2017_2_26
 8. Гмиріна С.В. Розвиток харизматичних якостей соліста вокаліста у процесі фахової підготовки // Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі. 2018. № 3. С.110-115.
 9. Гнидь Б. Виконавські школи України: Кафедра сольного співу НМАУ ім. П. І. Чайковського (1971-2001)/ Київ : НМАУ, 2002. 96с.
 10. Гнидь Б. Історія вокального мистецтва. Київ: НМАУ, 1997. 320с.
 11. Голубев П. Поради молодим педагогам-вокалістам. Київ : Муз. Україна, 1983. 62с.
 12. Дячук В. П. Іміджологія. Соціокультурний вимір : навч. посіб. Київ: Вид-во Ліра-К, 2017. 308 с.
 13. Євтушенко Д. Роздуми про голос. Київ : Муз. Україна, 1979. 92с.
 14. Євтушенко Д. Питання вокальної педагогіки: Історія, теорія, практика / Д. Євтушенко, М. Михайлов-Сидоров. Київ : Мистецтво, 1963. 340с.
 15. Кривохижа А. М. Гармонія танцю: навч.-метод. посібн. для студентів пед. навч. Закладів. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2005. 324 с.
 16. Манько С. Б. Естрадна музика та мюзикл // Культура та інформаційне суспільство ХХІ ст. : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. Молодих учених, 18-19 квіт. 2013 р. / Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. В. М. Шейка. Харків, 2013. С. 176.
 17. Манько С. Б. Жанрова модель мюзиклу // Культура та інформаційне суспільство ХХІ ст. : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. Молодих учених, 24–25 квіт. 2014 р. / Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. В. М. Шейка та ін. Харків, 2014. С. 124-125.
 18. Манько С. Б. Іноземний мюзикл: мовна проблема // Мова в контексті культури і міжкультурної комунікації: матеріали VIII наук.-практ. конф. 25–26 квіт. 2012 р. Луганськ : Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, 2012. С. 41–42.
 19. Манько С. Б. Історія розвитку мюзиклу в першоджерелах та публікаціях // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв. Харків, 2014. №1. С. 43–46.

20. Манько С. Б. Мюзикл і рок-опера в українському соціокультурному просторі // *Культура України : зб. наук. пр. / Харків. держ акад. культури ; за заг. ред. В. М. Шейка. Харків, 2012. Вип 39. С. 268–276.*
21. Манько С. Б. Мюзикл та рок-опера в українській культурі ХХІ ст. // *Х Культурологічні читання пам'яті Володимира Подкопаєва на тему: «Українська культура: виклики сьогодення» : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 31 травня – 1 червня 2012 р. / Нац. акад. кер. кад. культури і мистецтв ; за ред. С. М. Садовенко. Київ, 2012. С. 181–182.*
22. Манько С. Б. Мюзикл та шоу-бізнес // *Молодь України в контексті міжкультурної комунікації : матеріали ІХ всеукр. студ. наук.-практ. конф. 5 квіт. 2012 р. / Дніпропетровський ун-т ім. Альфреда Нобеля. — Дніпропетровськ, 2012. С. 100–101.*
23. Манько С. Б. Полістилістичність естрадного вокального мистецтва на початку ХХІ ст. (На прикладі українських сучасних артистів) // *Культура України : зб. наук. пр. / Харків. держ акад. культури ; за заг. ред. В. М. Шейка. Харків, 2017. Вип. 57. С. 232–240.*
24. Манько С. Б. Розвиток україномовних мюзиклів та рок-опер // *Молодь: освіта, наука, духовність : матеріали ІХ всеукр. наук. конф. студ. і молодих вчених 4–5 квіт. 2012 р. Київ : Ун-т «Україна», 2012. Ч. 2. С. 55–57.*
25. Манько С. Б. Специфіка артистичної діяльності в процесі репрезентації на вітчизняній сцені мюзиклу та рок-опери // *Аркадія, 2012. № 3. (34). С. 55–59.*
26. Манько С. Б. Специфіка мюзиклу та підготовка естрадного співака // *Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали міжнар. наук. конф. 22–23 листоп. 2012 р. / Харків. держ. акад. культури ; відп. за вип. Н. М. Кушнарєнко. Харків, 2012. С. 337–339.*
27. Манько С. Б. Створення стилю-іміджу артиста в контексті сучасної масової культури (на прикладі українських естрадних виконавців) // *Культура України : зб. наук. пр. / Харків. держ акад. культури ; за заг. ред. В. М. Шейка. Харків, 2017. Вип. 56. С. 170–180.*
28. Манько С. Б. Сучасний музичний театр та підготовка виконавських кадрів // *Вісн. Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв : зб. наук. пр. (Мистецтвознавство) / за ред. В. Я. Даниленка. Харків, 2012. №9. С. 161–164.*
29. Манько С. Б. Творчість С. Бедусєнка та сучасний музичний театр України // *Культура і сучасність, 2012. №2. С. 140–144.*
30. Мельник М.М. Професійні якості режисера як фахівця сценічних мистецтв. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2012. № 2. С. 126–130.*
31. Мельник М.М. Сольний концерт – популярна форма сучасної естради. *Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство. Тернопіль, 2017. № 2 (Вип. 37). С. 153-159.*

32. Олена Коляденко – режисер-постановник номера Марії Яремчук на «Євробаченні–2014». UA Перший. (2014). Вилучено з <https://tv.suspilne.media/news/channel/55069>
33. Откидач В. М. Складові творчості естрадного співака (частина перша)// Вісник ХДАДМ «дизайн-освіта в Україні: сучасний стан, перспективи розвитку та євроінтеграція». № 4, 2011. С. 204–208.
34. Поплавський М.М. Менеджер шоу-бізнесу: підручник / Михайло Михайлович Поплавський. – К., 1999. – 560 с.
35. Рось З. П. Особливості роботи з розвитку вокально-виконавської техніки естрадно-джазових співаків: навчальний посібник з методичними рекомендаціями. Івано-Франківськ : “СІМІК”, 2019. С. 66.
36. Семененко І.В., Іваненко М.В., Павлюкова Г.В. Концертний виступ в контексті виконавської діяльності вокаліста. «Молодий вчений» № 11 (51). листопад, 2017 р. Київський національний університет культури і мистецтв. С. 652-655.
37. Стахевич О. Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки : посіб. Вінниця: Нова Книга, 2013. 176 с.
- 38.Теслер Т. М. Жанр мюзиклу в сучасному музичному просторі / Диригентсько-хорова освіта: синтез теорії та практики : матеріали V всеукр. наук.-практ. конф. (28 жовт. 2021 р.) / М-во культури та інформ. політики України, Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2021. С. 67–69.
- 39.Теслер Т. М. Стилїстика диско в українській пісенній естраді у 80-х роках ХХ столїття / Музичне мистецтво і культура : наук. вісн. / М-во культури України, Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2021. Вип. 31, кн. 1. С. 403–412.
40. Теслер Т. М. Становлення рок-н-ролу як музичного явища ХХ столїття / Культура та інформаційне суспїльство ХХІ столїття : матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. молодих учених, 20 – 21 квіт. 2023 р. У 2 ч. / Ін-т модернізації змісту освіти, Харків. держ. акад. культури, Наук. т-во студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених ХДАК, Нац. акад. мистецтв України. Харків , 2023. Ч. 2. С. 322–323.
41. Теслер Т. М. Мюзикл ХХІ столїття: тенденції розвитку / Fine Art and Culture Studies = Мистецтвознавчі та культурологічні студії. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2023. № 1. С. 122–128.
- 42.Теслер Т. М. Фольклорні інтенції в сучасній масовій культурі України / Transformation of culture and art under the influence of artificial intelligence, October 3–4, 2024. / Baltik international academy. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. С. 72–76.
43. Фоломеєва Н. Значення використання сучасних методичних засобів у процесі фахової підготовки вчителя музичного мистецтва // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2016. № 4. С. 370–380. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2016_4_52.
44. Фоломеєва Н. А. Значення кавер-версій в контексті виконавської інтерпретації сучасних вокальних творів у процесі фахової підготовки

- студентів у класі естрадного вокалу // Наукові записки [Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія : Педагогічні науки. Вип. 170, 2018. С. 127-131. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2018_170_29
45. Фоломєєва Н. А. Фахова підготовка студентів до сценічно-виконавської діяльності в класі естрадного співу // Професійна освіта: проблеми і перспективи. 2017. Вип. 13. С. 93–98. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Profos_2017_13_19
46. Ханас, О. (2021). Від Пономарьова до Go_A: хто з виконавців представляв Україну на "Євробаченні". Фокус. Вилучено з <https://focus.ua/uk/lifestyle/482844>
47. Хлистун О. С. Режисура української пісенної естради: стратегії творчості // Вісник КнукіМ. Серія : Мистецтвознавство. 2015. Вип. 33. С. 160–165.
48. Хомутова Л. Г. Створення художнього вокально-сценічного образу: метод. посіб. Дніпропетровськ : Пороги, 1995. 141 с.

Додаткова

49. Музична естрада: Словник // Укладач В. М. Откидач. Харків : Видавець І. В. Якубенко, 2004. 445с.

Повнотекстові електронні бібліотеки

1. Харківська державна академія культури: <http://c.ac.kharkov.ua>;
2. Національна бібліотека України В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка: <http://www.korolenko.kharkiv.com>
4. Харківська спеціалізована музично-театральна бібліотека ім. К. С. Станіславського: <https://mtlib.org.ua/>

СЦЕНІЧНИЙ ПРАКТИКУМ ЕСТРАДНО-ПІСЕННОГО ВИКОНАВСТВА

Програма та навчально-методичні матеріали до курсу
для здобувачів 1 та 2 курсів
другого (магістерського) рівня
вищої освіти зі спеціальності
025 Музичне мистецтво,
ОП «Естрадний спів»

Укладач:

Т. М. Теслер

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри естрадного та народного співу

Комп'ютерний набір Т. Теслер

Комп'ютерна верстка І. Колесник

План 2025

Підписано до друку 17.02.2025 р. Формат 60x84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф
Ум. друк. арк. _____ Тираж 100. Зам № _____

Україна, 61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4
тел. (057) 731-27-83. e-mail: rrv2000k@ukr.net.
Свідоцтво про держреєстрацію ДК №3274 від 04.09.2008 р.